

ปราสาท

TEMPLE OF PREAH VIHEAR

ปมคดี...
เขา
พระวิหาร

เพราะฝีมือของรัฐบาลเก่าแก่ ไม่เอาถ่าน...
ที่ทำให้สยามประเทศหมอง...โดนฟ้องซ้ำสอง
ย่ำรอยประวัติศาสตร์กาลโลก

นาวัน บุญเศรษฐ

ຕົວຢ່າງ

ສະບັບຄົ້ນຄວ້າ
ປະຫວັດ

ปมคดี...เขาพระวิหาร

นาวิณ บุญเสริม

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

นาวิณ บุญเสริม

ปมคดี...เขาพระวิหาร.-- กรุงเทพฯ : ประชาชน, 2556.

208 หน้า

1. ปราสาทเขาพระวิหาร. 2. กัมพูชา--ประวัติศาสตร์. I. ชื่อเรื่อง.

959.6

ISBN : 978-616-7410-82-1

จัดพิมพ์โดย

ปราชญ์ ประชาชน สำนักพิมพ์

บริษัท เพชรประกาย จำกัด

8 อาคารเพชรประกาย ถนนรามอินทรา

แขวงมีนบุรี เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ 10510

โทรศัพท์ 0 2917 9955 # 204 โทรสาร 0 2917 9570

พิมพ์ที่

บริษัท คอนเซ็ปท์พริ้นท์ จำกัด

42 ซอยจันทน์ 43 แยก 3 ถนนจันทน์

แขวงทุ่งวัดดอน เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120

จัดจำหน่ายโดย

บริษัท อมรินทร์ บুক เซ็นเตอร์ จำกัด

108 หมู่ที่ 2 ถนนบางกรวย-จตุรพักตรพิมาน

ต.มหาสวัสดิ์ อ.บางกรวย จ.นนทบุรี 11130

โทรศัพท์ 0 2423 9999 โทรสาร 0 2449 9561-3

Homepage : <http://www.naiin.com>

ราคา 160 บาท

สำนักพิมพ์

ปราชญ์

รู้สู้ปัญญา

ด้วยปรัชญาแห่งปราชญ์

ประธานที่ปรึกษาากิตติมศักดิ์

เผด็จ ฐรีปติภาน (พญาไม้)

ไพวงษ์ เตชะณรงค์

ที่ปรึกษาสำนักพิมพ์

พล.ต.ท.ภาณุ เกิดลาภผล

พล.อ.ต.ฐรีทัต จันทรแก้ว

พ.อ.ม.ล.ภาณพ ภาณุมาศ

เอนก หุตังคบดี

ปรีชา บุญยกติดา

ชนินทวิชย์ สานุรักษ์ (น.บ.)

ราช รามัญ

อณฺฏณ เชื้อไทย

ภักจิรา พุการร

นันทิชา อัยลา

นาวัน บุญเสธรู

บริษัท คีร์ริชเนสส์ จำกัด

บริษัท คีร์ริชเนสส์ จำกัด

ที่ปรึกษากฎหมาย

บรรณาธิการบริหาร

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

บรรณาธิการ

ผู้เขียน

ศิลปกรรม

ออกแบบปก

© สงวนลิขสิทธิ์ ห้ามทำการลอกเลียนไม่ว่าส่วนหนึ่งส่วนใดของหนังสือ

นอกจากจะได้รับอนุญาตจาก ปราชญ์ สำนักพิมพ์

คำนำ

สำนักพิมพ์

เขาพระวิหาร...

เรื่องราวนับแต่อดีต...ระหว่างไทยและกัมพูชา...ที่มีข้อพิพาทกันมา
ยาวนาน...จากชนรุ่นหนึ่งสู่ชนอีกรุ่นหนึ่ง ทั้งที่สองประเทศนี้...ต่างมีหน้า
ประวัติศาสตร์ที่...ใกล้เคียงกันหลายอย่าง ตลอดทั้งวัฒนธรรมหลายอย่าง
ต่างมีรากเหง้า...มาจากแหล่งเดียวกัน

หากจะกล่าวไทยและกัมพูชา...เกือบจะกลืนเป็นหนึ่งเดียวกัน
ไปแล้วก็ไม่ปาน ในด้านประเพณีวัฒนธรรม ...มีความต่างกัน
เพียงแค่คตินิยมทางความคิด

เรื่องราวของเขาพระวิหาร...จะมีแนวทางเป็นไปอย่างไรต่อ
ไป...ไม่มีใครทราบได้...แต่ทุกสิ่งทุกอย่างในหนังสือเล่มนี้..เป็นเพียงการเล่า
ถึงตำนานที่ผ่านกาลเวลามา...และสิ่งที่กำลังปรากฏในปัจจุบัน... แล้วกำลัง
จะเป็นไป...

ราช รมัญ
บรรณาธิการ

เกริ่นนำ

อดีตเรื่องเขาพระวิหาร

เมื่อพ.ศ. 2447 รัฐบาลสยามสมัย ร. 5 ทำสนธิสัญญาเขตแดนกับฝรั่งเศส ซึ่งมีพันธะแนบท้ายให้ต้องยอมรับว่า ปราสาทพระวิหารอยู่ในเขตกำพุชาของฝรั่งเศส

เมื่อฝรั่งเศสยอมลงนามในสนธิสัญญานี้ มันเป็นครั้งแรก ที่มีชาติมหาอำนาจ รองรับอธิปไตยของเรา ซึ่งเราถือเป็นเรื่องดีมากด้วยซ้ำ

และเราแทบไม่ได้รู้จักปราสาทพระวิหารด้วยซ้ำ ซึ่งขณะนั้นฝรั่งเศสยังยึด จันทบุรี ตราด และเกาะบนอ่าวไทยไว้ทั้งหมด การที่ฝรั่งเศสทำสัญญานับนี้ จึงเท่ากับยอมรับความมีตัวตนของเรา

พ.ศ. 2472 สมเด็จพระยาตากษัตริย์ราชานุภาพ เสด็จตรวจโบราณสถาน มณฑลราชสีมา และเสด็จเลยไปถึง ปราสาทพระวิหาร น่าจะทรงเห็นธงฝรั่งเศสปักอยู่ที่เขาพระวิหาร แต่เราก็ไม่ได้ทำการทักท้วงพระองค์ ยังคงค้างแรมบนนั้นหนึ่งคืนด้วย

พ.ศ. 2483 จอมพล ป.พิบูลสงคราม เริ่มปลุกระดมไหมให้ชนชั้นกลางเรียกร้องดินแดนคืนจากมหาอำนาจ และนำไปสู่การทำสงครามกับฝรั่งเศส จนได้ดินแดนลาวและกำพุชา ปัจจุบันมาอยู่ภายใต้การปกครองของไทย

ปราสาทพระวิหาร กลับมาอยู่ภายใต้การปกครองของไทย แต่ไม่ได้มีชาติ
มหาอำนาจใดให้การรองรับนอกจากญี่ปุ่น เมื่อสิ้นสงครามไทย จำ
ต้องสละดินแดนคืนให้ผู้ชนะทั้งหมด เหลือแต่ปราสาทพระวิหารที่
เราเก็บเอาไว้

พ.ศ. 2502 กัมพูชาฟ้องศาลโลก กล่าวหาไทยว่า

ส่งทหารเข้ายึดปราสาทพระวิหารของกัมพูชา พ.ศ. 2505 ศาลโลก
ตัดสินให้ปราสาทพระวิหารเป็นของกัมพูชา ตามสนธิสัญญา พ.ศ. 2447 และ
ตามแผนที่ พ.ศ. 2451 (เราเคยเซ็นยอมรับ) ว่า ปราสาทพระวิหารอยู่ในเขต
กัมพูชา และเราไม่เคยทักท้วง เป็นเวลาผ่านมาถึง 50 ปี

พ.ศ. 2551 คณะกรรมการมรดกโลก ลงมติรับรองปราสาทพระวิหาร
เป็นมรดกโลกเป็นของกัมพูชา

การศึกษาพิจารณาปัญหา เรื่องปราสาทพระวิหารนั้น จำเป็นต้อง
ทราบข้อมูล และเหตุการณ์เกี่ยวข้องทั้งหมด ตั้งแต่เริ่มต้นของเหตุการณ์ เมื่อ
ปี พ.ศ. 2410 ที่ฝรั่งเศสเข้ามายึดครองอินโดจีน ซึ่งรวมทั้งกัมพูชา ที่เป็นของ
ไทยมาแต่เดิม หลังจากนั้นฝรั่งเศส ก็ยึดครองส่วนที่เป็นประเทศกัมพูชา ที่
อยู่ติดกับประเทศไทยในปัจจุบัน ทางภาคตะวันออกไปถึงภาคอีสานได้

**มูลเหตุของความขัดแย้ง เกิดจากสนธิสัญญา ระหว่างไทย
กับฝรั่งเศส 2 ฉบับ**

ฉบับแรกในปี พ.ศ. 2447 (ค.ศ. 1904) ฉบับที่สองในปี พ.ศ. 2450
(ค.ศ. 1907) สนธิสัญญาฉบับหลัง มีข้อความตอนหนึ่ง ในสนธิสัญญาว่า

“ได้เขียนโครงการในแผนที่ โดยประเมินไว้แบบหนึ่งซึ่ง
ถือว่า เป็นสนธิสัญญาด้วย”

โครงการดังกล่าว ที่เขียนไว้ในแผนที่มาตราส่วน 1:200,000 ของฝรั่งเศส
เป็นแนวเส้นเขตแดนระหว่างไทยกับกัมพูชาอันเป็นที่มาของปัญหานี้

เมื่อปีพ.ศ.2502 กัมพูชาได้ยื่นฟ้องไทยต่อศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ
ขอให้วินิจฉัยว่าปราสาทพระวิหารเป็นของกัมพูชา ศาลฯ ได้มีคำพิพากษา
เมื่อ 14 มิ.ย. พ.ศ. 2505 ให้ปราสาทพระวิหาร อยู่ในอธิปไตยของกัมพูชา โดย
ไม่ได้ตัดสินเรื่อง แนวพรมแดนไทยกับกัมพูชาตามที่กัมพูชาร้องขอมาเพิ่มเติม
ภายหลัง

ประเทศไทย โดยคณะรัฐมนตรี ได้กำหนดขอบเขต ปราสาท
พระวิหาร คืนให้กัมพูชา และส่งหนังสือแจ้งเลขาธิการสหประชาชาติ
เมื่อ 13 ก.ค. พ.ศ. 2505 ว่า ไทยได้ปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาลฯ
แล้ว และขอสงวนสิทธิ์ที่จะเรียกเอาปราสาทพระวิหารกลับคืนมา

นับจากนั้นมาถึงปี พ.ศ.2548 เหตุการณ์เรื่องปราสาทพระวิหาร ระหว่าง
กัมพูชากับไทย ก็เกิดขึ้นเป็นระยะๆ แต่ไม่ได้มีนัยสำคัญมากนัก

ปัญหาปราสาทพระวิหาร ได้เกิดมีความเปลี่ยนแปลง อย่างมีนัย
สำคัญขึ้นมา

เมื่อระหว่าง ปี พ.ศ.2548 - 2549 เมื่อกัมพูชาได้เริ่มดำเนินการ
เสนอขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก และประเทศไทยได้
ดำเนินการวางมาตรการป้องกันความเสียหายที่มีจะมาสู่ประเทศไทย จาก
กลไกของความเป็นมรดกโลก นับตั้งแต่การประชุมคณะกรรมการมรดกโลก
ครั้งที่ 31 ที่เมืองโครสต์เชิร์ช ประเทศนิวซีแลนด์ เมื่อปี พ.ศ.2550

จนเป็นผลให้การดำเนินการของกัมพูชายังไม่เป็นผล จนนำมาสู่
การประชุม คณะกรรมการมรดกโลก เมื่อปี พ.ศ.2551 ที่เมืองควีเบค ประเทศ
แคนาดา กัมพูชาจึงดำเนินการได้สำเร็จ ด้วยกุศโลบายที่ชาญฉลาด ที่ฝ่าย
ไทยโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คาดคิดไม่ถึง ถึงขั้นตอนที่กัมพูชาใช้กลไกของ
ความเป็นมรดกโลก มาเป็นมาตรการบังคับเอาแก่ประเทศไทยในอนาคต

ข้อเสนอแนะ ได้มาจากการพิจารณาข้อมูล และข้อเท็จจริงที่
เกี่ยวข้องและนำมาสู่ข้อสรุปว่า ฝ่ายกัมพูชาอาศัยกลไก การ
ขึ้นทะเบียนพระวิหารเป็นมรดกโลก เพื่อเข้าครอบครองพื้นที่
ที่ไทยและกัมพูชาอ้างสิทธิอันเป็นผล มาจากการพิพาทของ
ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ กรณีปราสาทพระวิหาร ซึ่งมีความ
กำกวมในเรื่องเขตแดน

ปัญหาปราสาทพระวิหาร มีความเป็นมาที่ยาวนาน และสลับซับซ้อน
มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันมาโดยตลอด การพิจารณาปัญหานี้ โดยเฉพาะ
ตอนใดตอนหนึ่งแล้ว นำมาสู่ข้อเสนอแนะนั้น มีโอกาสผิดพลาดได้มาก
กัมพูชาได้ใช้กลไก การขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหาร เป็นมรดกแต่ฝ่ายเดียว

มาขยายผลเข้าครอบครองพื้นที่ในเขตของไทย และพื้นที่ที่ยังมีปัญหา อ้างสิทธิระหว่างกัมพูชากับไทย

ประเทศไทยต้องดำเนินการ แก้ไขโดยสะกัดกันกลไกนี้ไว้ให้ทันทั้งที่ในทุกขั้นตอนของเรื่องนี้ โดยทำหนังสือไปยังคณะกรรมการมรดกโลก ยูเนสโก และทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่า

การดำเนินการดังกล่าวนี้เป็นการรุกรล้ำ เข้ามาในเขตแดนไทย จะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาลไทยเท่านั้น หรือมิฉะนั้น ก็จะต้องยินยอมให้ส่วนประกอบอื่นๆ ของปราสาทพระวิหาร ที่อยู่ในเขตแดนของไทยได้รับการพิจารณาให้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกร่วมกันกับตัวปราสาทพระวิหาร ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนมรดกโลกไปแล้ว

อันเป็นลักษณะของการเป็นมรดกโลกแบบข้ามพรมแดน ระหว่างไทยกับกัมพูชา

สารบัญ

บทกลอนและเพลง

15

ปัญหาเขาพระวิหารภาพแผนที่คลี้งวางตรงหน้า คราบน้ำตาเปื้อนเปรอะยังเลอะอยู่ แผ่นดินทองของไทยไทยเชิดชู ให้คงคู่ควรค่าชั่วฟ้าดิน

ตำนานเขาพระวิหาร

20

เขาพระวิหารเป็นปราสาทหิน ตามแบบศาสนาฮินดู ที่ตั้งอยู่บริเวณเทือกเขาพนมดงรัก ภาษาเขมรว่าพนมดงเร็ก อันหมายถึง ภูเขาไม้คาน สูงจากระดับทะเลปานกลาง 657 เมตร ที่ตั้งของศาสนสถานแห่งนี้รู้จักกันในนาม พนมพระวิหาร

เปิดภูมิหลังเขาพระวิหาร

39

ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เขาพระวิหารสร้างขึ้นประมาณพุทธศตวรรษที่ 15-16 เพื่อเป็นศาสนสถานตามคติความเชื่อ ในศาสนาฮินดูลัทธิไศวนิกายที่นับถือพระศิวะ (อิศวร) เป็นเทพสูงสุด

54 ข้อพิพาท 1,000 ปี

ปราสาทเขาพระวิหาร ข้อพิพาท 1,000 ปีระหว่างไทยกับเขมร เป็นมรดกอารยะของมวลมนุษยชาติ พระวิหารมีใช้เพียงตัวปราสาท หากคือ ศูนย์รวมแห่งความรักความศรัทธา ศาสนาแห่งมวลมหาประชาชน

62 กรณีข้อพิพาทคดี

กรณีกัมพูชาเป็นโจทก์ยื่นฟ้องไทยต่อศาลโลก หรือศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ เป็นเรื่องการอ้างอธิปไตยของกัมพูชาในกรณีคดีว่า กัมพูชามีสิทธิเหนือดินแดน

86 คำพิพากษาของศาล

เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2505 ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ได้ตัดสินให้ปราสาทพระวิหารเป็นของกัมพูชา ด้วยเสียง 9 ต่อ 3 และในวันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2505 หลังจากศาลโลกตัดสินแล้ว 20 วัน

เป็นมรดกโลกร่วมกัน

106

หากเป็นไปได้ ประเทศที่มีมรดกโลกร่วมกัน ตามแนวชายแดน ควรเสนอขอขึ้นทะเบียน เป็นมรดกโลกร่วมกัน เพื่อสะดวกในการบริหารจัดการ และ พัฒนาพื้นที่ร่วมกันของทั้งสองประเทศ

สี่หุภักษัตริย์เก้าชีวิต

121

กินเนสส์บุ๊ก ได้บันทึกสถิติโลกไว้ว่า พระองค์ทรงเป็นนักการเมือง ที่ทรงดำรงตำแหน่งทางการเมือง หลากหลายตำแหน่งมากที่สุดในโลก โดยทรงเป็น พระมหากษัตริย์ 2 สมัย

กษัตริย์ฮุนเซน

134

นี่แหละคือ ฮุนเซนโมเดล ได้ใช้กองกำลังต่าง ชาติสนับสนุนตน และสนับสนุนเชื้อพระวงศ์ ที่ไม่ พร้อมให้ขึ้นมาเป็นกษัตริย์ให้กษัตริย์ใหม่สถาปนาตน เป็นเจ้าเป็นกษัตริย์

ข้อควรพิจารณา

143

ในขั้นต้นเห็นว่า ปัญหาเรื่องปราสาทพระวิหาร ควรจะได้มีการแก้ปัญหาแบบองค์รวมในทุกมิติ จึงได้ ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตั้งแต่จุดกำเนิดของปัญหานี้

160

ข้อคิดเสนอแนะ

ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ต่างกับศาลภายใน ในข้อที่ศาลระหว่างประเทศ ไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีความใดๆ ทั้งสิ้น นอกจากจะได้รับความยินยอมจากรัฐของคู่กรณี

175

ไทยจะแพ้ไหม

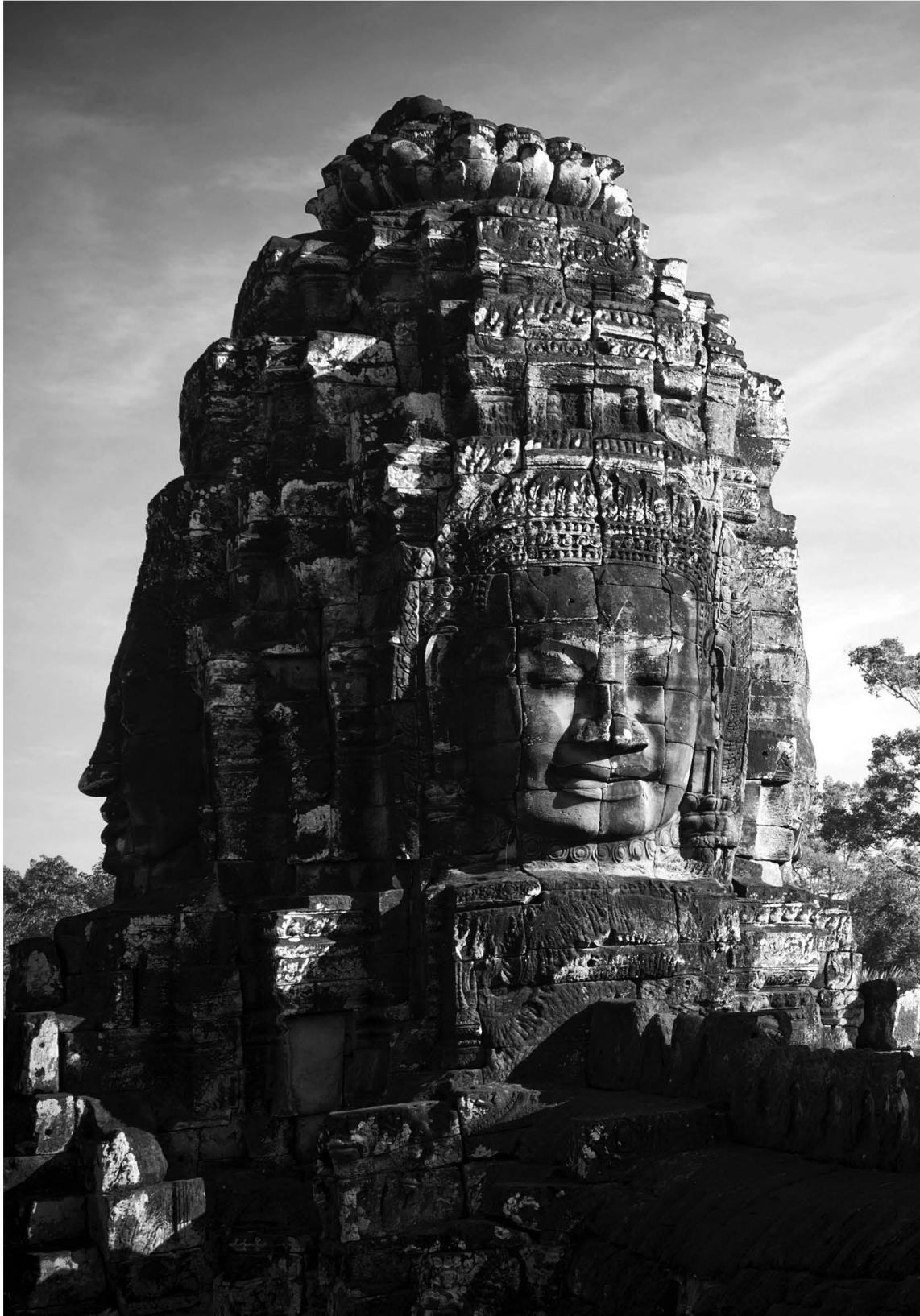
โดยขณะนี้ รัฐบาลไทย พร้อมต่อสู้คดีทุกรูปแบบ ไม่ได้เพิกเฉยแต่อย่างใด ได้มีการเตรียมข้อมูลพร้อมต่อสู้คดีอย่างดี จากคณะทำงานด้านกฎหมายแล้ว

193

นับถอยหลังคดี

ปลายปี 2556 คาดว่า ศาลจะมีคำพิพากษาในช่วงปลายปี เพราะโดยทั่วไป ศาลจะใช้เวลาอีกราว 6 เดือน หลังขั้นตอนการนั่งพิจารณาคดี จึงจะมีคำตัดสิน

บทกลอนและเพลง

ภาพแผนที่คลังางวางตรงหน้า
คราบน้ำตาเปื้อนเปรอะยังเลอะอยู่
แผ่นดินทองของไทย ไทยเจ็ดซุ
ให้คงคู่ควรค่าชั่วฟ้าดิน
บรรพชนทนยากเพื่อฝากไว้
ลูกหลานไทยรักษาอย่ารู้สิ้น
ทุกศอกวาค่ามีเท่าชีวิติน
มรดกที่ทำกินถิ่นสุดท้าย
ทิวเขาทอดยอดทะมื่นขึ้นเงื้อมง้ำ
เพียงภาพย้ำเตือนใจไทยทั้งหลาย
นี้แหละร่างวีรชนพลีตนตาย
เลือดรินสายละเลงเจือเพื่อชาติไทย
ถูกมันแกลัง แยกแผ่นดินหมิ่นประมาท
ไทยทั้งชาติเร้นตัวมัวอยู่ไหน
ปล่อยแม่เฒ่าชาติข้ามามีชัย
ไอ้อย่างไรคนดีไม่มีฤฯ
เมื่อได้มาด้วยเลือดเชื้อเนื้อแลก
คราวถูกแยกเพียงน้ำตาควรหรือ
ไหนว่าเสียแผ่นดินเราเท่าฝ่ามือ
ของแลกคือชีวิตอมิตร์ร้าย

บทกลอนชื่อ

เขียนที่ 15 กรกฎาคม 2505

โดย ประมวล โกมารทัต

อีกบทกลอนหนึ่ง

ห้าสิบปีวิถีไทยใช้น้ำตา
ทนฟังคำพิพากษาแทบใจสลาย
ให้ปราสาทพระวิหารอันเพริศพราย
พลันกลับกลายเป็นสิทธิกัมพูชา
ขณะที่บริเวณพื้นราบเขา
ไทยยังครองความเป็นเจ้าด้านหน้าผา
ห้าสิบปีไทยไม่รับตลอดมา
ว่าแผนที่คือปัญหาอยู่ติธรรม
เส้นเขตแดนโดยอาศัยร่องน้ำลึก
คือสำนักไทยอยู่เหนือเขมรต่ำ
เส้นพรมแดนที่มีให้ใครรุกล้ำ
เกิดผลกระทบให้สองชาติพิพาทกัน
จนดอกเตอร์มนตรีไทยสายตาประหลาด
ให้อำนาจคู่พิพาทเกินขีดชั้น
แม้คนไทยหลายเหล่ารู้เท่าทัน
ต่างยืนยันไทยอาจเสียอธิปไตย
อีกมนตรีต่างประเทศอาเพศแท้
“ไทยไม่แพ้ก็อาจเสมอตัวได้”
ไอ้ดอกเตอร์วิสัยทัศน์วิบัติกระไร
ตนเป็นไทยใจเหมือนทาสต่างชาติเสียแล้ว?

“ราตรี ประดับดาว”

ร้อยกรองจากคอลัมน์ “กวีอภิวัดมน”

นสพ. แนวหน้า 13 ม.ค. 2556

อีกเพลงหนึ่ง

เนื้อเพลงเขาพระวิหาร

เขาพระวิหาร
ทางขึ้นต้องผ่าน
ด่านเมืองศรีสะเกษ
ศิระฝรั่งเรียกว่าเฮด
ศรีสะเกษติดกับเขมร
คนไทยหรือคนเขมร
ต่างก็มองเห็น
ตั้งอยู่บนหน้าผา
ปราสาทเขาพระวิหาร
ยิ่งใหญ่โอฬาร
ตั้งอยู่บนหน้าผา
ปราสาทหินมีมา
มรดกล้ำค่าของบรรพชน
ดนตรี...
นกกาบินมาบินไป
ได้พักอาศัย ร่มไม้ชายคา
แขกไป ไทยมา ได้เห็นคุณค่า
ของความงดงาม
ปราสาทเขาพระวิหาร

เยี่ยมเมมตระหน่านคำฟ้าสีคราม
ใครเห็นใครก็ไถ่ถาม
ชื่นชมความงาม
อยากรู้ความเป็นมา
ซอนซานสมเด็จพระเจ้า
สาธุ สาธุ อย่างยิ่งป็นมา
เขี้ยวสัมผัสถึงท่านขุนเขิน
ได้โปรดยกเว้น อย่างยิ่งป็นมา
มรดกทางประวัติศาสตร์
มนุษย์ทุกชาติต้องช่วยกันรักษา
ลูกหลานได้รู้ความเป็นมา
มรดกล้ำค่า ของบรรพชน

โดย ศิลปินอินโดจีน